Docnr1

From: 5.1.2.e 5.1.2.e <5.1.2.e @oudersenonderwijs.nl>
Date:& 5.1.2.e &5.1.2.e Tuesday, October 13, 2026, 5:07 PM
To: 5.1.2.e EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
**Subject: ** Commissie OCW - Wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim | brief Ouders & Onderwijs

---

**Attachments: **

**   **Brief Ouders & Onderwijs inzake wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim.pdf

---

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e @oudersenonderwijs.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Ouders & Onderwijs is vanaf het begin betrokken bij het wetsvoorstel Wet terugdringen schoolverzuim, vanuit het perspectief van ouders en leerlingen. Met het oog op de verdere behandeling delen wij graag enkele aandachtspunten met de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wij hebben nog zorgen over de waarborgen voor ouders en leerlingen. Het gaat om de grens van de gegevensdeling, het signaal zorgelijk verzuim, toestemming bij ziekteverzuim en de mogelijkheden van ouders om na te gaan of scholen en gemeenten zich aan de grenzen houden. Onze zorgen sluiten aan bij vragen die fracties in het verslag en het tweede verslag hebben gesteld.

Wij lichten onze punten graag nader toe, schriftelijk of in een gesprek. U kunt daarvoor contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e
Politiek adviseur

Ouders & Onderwijs
5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e
www.oudersenonderwijs.nl

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag (halve dag)

Betreft: Ouders & Onderwijs inzake wetsvoorstel Wet terugdringen schoolverzuim (36 663)

Utrecht, 13 oktober 2026

Geachte leden van de Eerste Kamer, commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ouders & Onderwijs is vanaf het begin actief betrokken bij het wetsvoorstel Wet terugdringen schoolverzuim vanuit het perspectief van ouders en leerlingen.[1] Nu uw commissie de nota naar aanleiding van het tweede verslag afwacht, delen wij graag onze punten voor de verdere behandeling.

Na overleg met het ministerie en andere onderwijsorganisaties is het wetsvoorstel op enkele punten aangepast, wat wij waarderen. Onze kernzorg blijft dat dit wetsvoorstel ouders en leerlingen onvoldoende waarborgen biedt. Wat niet in de wet staat, wordt in de praktijk ingevuld. Zo ontstaan er meer routes waarlangs gegevens over kinderen worden gedeeld en ouders onder druk komen te staan, buiten wat de wet beoogt. Kinderen zijn daarvan de dupe, en ouders kunnen zich er nauwelijks tegen verweren. Onze zorgen sluiten aan bij vragen die leden van uw commissie in het verslag en het tweede verslag stelden.[2]

1. Registratie is geen oplossing voor thuiszitters

Kinderen zitten niet thuis door een gebrekkige registratie van verzuim, maar vooral door een gebrek aan passend onderwijs en maatwerk, zoals minder uren op school of afstandsonderwijs. Onze zorg is dat de focus te veel komt te liggen op registreren en gegevens delen, terwijl preventie en vroegtijdig handelen slechts worden verondersteld, zoals wij in onze reactie op de ontwerp-AMvB schreven. De Raad van State merkte op dat onvoldoende blijkt hoe de verplichtingen bijdragen aan het tegengaan van thuiszitten. De regering scherpte de toelichting aan: de wet heeft nu primair tot doel de noodzakelijke voorwaarden te creëren. Zij noemt registreren zelf een middel en geen doel, maar de tussentijdse evaluatie richt zich op regeldruk en op de vraag of het verzuim afneemt, niet op de vraag of leerlingen sneller passend onderwijs of ondersteuning krijgen. Vergelijkbare vragen stelden CDA, SP, VVD en GroenLinks-PvdA (thans PRO). De PRO-fractie wees op het risico van een papieren werkelijkheid.[3]

2. De grens van de gegevensdeling staat niet in de wet

De belangrijkste waarborg voor ouders en leerlingen, dat individuele gegevens over geoorloofd verzuim de school niet verlaten, staat niet in de wet maar alleen in de toelichting. Ook dat de leerplichtambtenaar bij geoorloofd verzuim in beginsel geen rol heeft, staat alleen daar. De Raad van State adviseerde de hoofdelementen van verzuimbeleid, registratie en doorlevering in de wet zelf op te nemen. Voor de doorlevering is dat maar ten dele gebeurd: de wet bepaalt dat gemeente en samenwerkingsverband aantallen ontvangen, maar de nadere regels, waaronder de uitsplitsing, volgen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Daarop wezen wij al in onze brief aan de Tweede Kamer, en ook de PRO-fractie vroeg ernaar.[4]

---

[1] Reactie op de internetconsultatie van het wetsvoorstel (23 september 2022), brief aan de vaste commissie voor OCW van de Tweede Kamer (29 januari 2025) en reactie op de internetconsultatie van het Besluit terugdringen schoolverzuim (december 2025).

[2] Kamerstukken I 2025/26, 36 663, C (nota naar aanleiding van het verslag, hierna: EK C) en Kamerstukken I 2026/27, 36 663, D (tweede verslag, hierna: EK D).

[3] Achtereenvolgens: Kamerstukken II 2024/25, 36 663, nr. 4 (advies Raad van State en nader rapport, hierna: nr. 4), p. 4; nr. 4, p. 8; EK C, p. 5; EK C, p. 12; EK C, p. 1 en 5, en EK D.

[4] Achtereenvolgens: Kamerstukken II 2024/25, 36 663, nr. 3 (memorie van toelichting, hierna: MvT), p. 42 en 54; MvT, p. 25, en nr. 4, p. 5; nr. 4, p. 9; artikel 21b, vijfde lid, Leerplichtwet 1969 (nieuw), MvT, p. 20, en EK C, p. 13 en 14; EK C, p. 13.

Hoe kwetsbaar dat is, laat een actueel regionaal verzuimprotocol zien met afspraken tussen scholen, jeugdgezondheidszorg en leerplicht. Scholen verwijzen in hun schoolgids naar dit protocol. Op verzoek sturen wij u deze toe. De regering staat uitdrukkelijk toe dat het verzuimbeleid van een school naar een regionaal verzuimprotocol verwijst. Wijkt een school vanwege lichamelijke of psychische klachten van een leerling af van de onderwijstijd, dan worden volgens dit protocol leerplicht en/of jeugdgezondheidszorg geïnformeerd. Toestemming van ouders daarvoor wordt niet genoemd. Zo'n leerling verzuimt niet, en het gegeven zelf is al informatie over de gezondheid van de leerling, en daarmee een bijzonder persoonsgegeven.

3. Een signaal is feitelijk een melding

Het signaal zorgelijk verzuim is feitelijk een vroege melding van ongeoorloofd verzuim bij de leerplichtambtenaar, zonder ondergrens en zonder duidelijkheid over de gevolgen. Dat schreven wij al aan de Tweede Kamer. De procedure is dezelfde als bij de melding na zestien uur in vier weken. Wat zorgelijk is, bepaalt iedere school zelf. De regering heeft het signaal bewust niet gedefinieerd, zodat scholen kunnen aansluiten bij regionale afspraken. Dezelfde situatie kan daardoor per school en regio anders uitpakken. Daarnaar vroegen ook CDA en VVD.[5]

Wij vroegen in de internetconsultatie om terughoudendheid bij het verruimen van de rol van de leerplichtambtenaar, omdat de leerplicht onder het strafrecht valt. De Raad van State verwees daarnaar en vroeg duidelijk te maken hoe het signaal wordt gescheiden van een strafrechtelijke procedure. De regering deed dat niet: elk signaal kan leiden tot handhaving. Tegelijk schrijft zij aan uw Kamer dat de leerplichtambtenaar pas een formeel onderzoek instelt na meer dan zestien uur ongeoorloofd verzuim in vier weken. Hoe die twee zich verhouden, is niet duidelijk. Voor ouders en leerlingen blijft zo onduidelijk wat een signaal betekent, en daar gaat een dreigende werking van uit. Ook de SP-fractie vroeg naar het risico dat de nadruk op handhaving komt te liggen.[6]

Ook hier is de positie van ouders zwak. Dat de school eerst met ouders en leerling in gesprek gaat, is alleen een uitgangspunt in de toelichting. De wet verplicht de school niet ouders vooraf te informeren of te horen. De instemming van de medezeggenschapsraad met het verzuimbeleid is een collectieve waarborg, geen bescherming voor de individuele ouder.[7]

4. Toestemming bij ziekteverzuim moet een vrije keuze zijn

Ziekte is een geldige reden voor verzuim, en de leerplichtambtenaar heeft daarbij geen taak, zoals wij in de internetconsultatie schreven. In onze reactie op de ontwerp-AMvB schreven wij dat vervolgstappen bij ziekteverzuim altijd in samenspraak met jeugdige en ouders plaatsvinden, en dat ziekteverzuim zonder koppeling aan tijdige zorg en maatwerk dreigt te worden benaderd als een administratieve categorie. De regering beschrijft een route waarin ziekteverzuim toch kan worden omgezet in een melding van ongeoorloofd verzuim. Bij een concreet vermoeden, zoals ziekte steeds bij de gymles, kan de school met goedvinden van ouders de jeugdarts inschakelen, en als ouders of leerling niet meewerken aan een afspraak, kan de melding worden omgezet naar ongeoorloofd. Een wettelijke regeling achtte de regering niet nodig.[8]

Hoe dit in de praktijk uitpakt, laat hetzelfde regionale verzuimprotocol zien. In het voortgezet onderwijs kan de school al bij de vierde ziekmelding in twaalf weken, of bij de zevende aaneengesloten ziektedag, naar de jeugdgezondheidszorg verwijzen, met toestemming van ouders. Hebben ouders geen toestemming gegeven, dan meldt de school de leerling bij de leerplichtambtenaar en stelt zij ouders

---

[5] Achtereenvolgens: artikel 21a, derde en vierde lid, Leerplichtwet 1969 (nieuw), en MvT, p. 23; nr. 4, p. 10, en EK C, p. 5; EK C, p. 4, en EK D.
[6] Achtereenvolgens: nr. 4, p. 11; EK C, p. 4; EK C, p. 3 en 4.
[7] MvT, p. 23.
[8] Achtereenvolgens: artikel 11, onder d, Leerplichtwet 1969; nr. 4, p. 5 en 6.

daarvan op de hoogte, "omdat er vermoedelijk ongeoorloofd verzuim is". De weigering zelf is zo een grond voor de melding. Een concreet vermoeden noemt het protocol niet. Het verzuimregister kent ook onder het wetsvoorstel geen tussencategorie. Ziekteverzuim wordt niet op naam gemeld, een vermoeden van ongeoorloofd verzuim wel, als overig verzuim. De regering stelt zelf dat toestemming alleen vrij is gegeven als weigering geen nadeel oplevert. Hier levert weigering een melding bij de leerplichtambtenaar op, die net als een signaal kan leiden tot handhaving. Dat is het risico op drang en dwang waarnaar de SP-fractie vroeg voor leerlingen met psychische problemen of een beperking. Dit voorbeeld laat zien wat er gebeurt nu de wet deze route niet regelt: wat de regering bedoelt voor een concreet vermoeden, wordt in de praktijk een gevolg van het weigeren van toestemming. Zo is toestemming bij ziekteverzuim geen vrije keuze meer.[9]

5. Ouders kunnen dit zelf niet controleren

Ouders kunnen zelf niet nagaan of school en gemeente binnen deze grenzen blijven, en hebben weinig mogelijkheden als dat niet gebeurt. Zij kennen regionale afspraken vaak niet en weten niet welke gegevens over hun kind worden gedeeld. De toelichting noemt voor ouders alleen de rechten uit de AVG, zoals inzage en correctie. Naleving moet daarom door toezicht worden gewaarborgd en mag niet afhangen van een individuele ouder. Wij hebben steeds bepleit dat scholen actief verzuimbeleid voeren, met duidelijke afspraken over het tijdig in gesprek gaan met kinderen en ouders, en dat wordt gecontroleerd of zij dat in de praktijk brengen. Ook wezen wij in onze reactie op de ontwerp-AMvB op het risico dat scholen meer gaan sturen op een laag verzuimcijfer dan op de leerling zelf. Daarnaar vroeg ook de SP-fractie. De CDA-fractie vroeg hoe ouders als partner worden betrokken.[10]

Openstaande vragen

Een aantal belangrijke aspecten van de uitwerking van de wet zijn voor ons en voor ouders nog onduidelijk.

1. Brengt de tussentijdse evaluatie van het wetsvoorstel in beeld of leerlingen, waaronder thuiszitters, sneller passend onderwijs of ondersteuning krijgen?
2. Is gewaarborgd dat individuele gegevens over geoorloofd verzuim, waaronder het gegeven dat een leerling een aangepast programma volgt, zonder toestemming van ouders niet met de leerplichtambtenaar worden gedeeld? En kan deze grens worden vastgelegd in het Besluit terugdringen schoolverzuim en in het flankerend beleid?[11]
3. Wat kan de leerplichtambtenaar met een signaal zorgelijk verzuim wel en niet doen? Hoe verhoudt dat zich tot het formele onderzoek na meer dan zestien uur? En kan informatie uit een signaal worden gebruikt in een strafrechtelijke procedure?
4. Kan het weigeren van toestemming voor verwijzing naar de jeugdgezondheidszorg een grond zijn om ziekteverzuim als ongeoorloofd verzuim te melden?
5. Toetst de inspectie, nu deze grenzen niet in de wet staan, of het verzuimbeleid van scholen daarbinnen blijft, ook voor zover dat beleid verwijst naar een regionaal verzuimprotocol? En welke mogelijkheden hebben ouders en leerlingen als deze grenzen worden overschreden?

Wij hopen dat u onze punten meeneemt in de verdere behandeling. Voor een toelichting op deze brief kunt u contact opnemen met 5.1.2.e op 5.1.2.e @oudersenonderwijs.nl en 5.1.2.e

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e

Lobke Vlaming
Directeur-bestuurder, Ouders & Onderwijs

[9] Achtereenvolgens: MvT, p. 33; EK C, p. 3.
[10] Achtereenvolgens: MvT, p. 35 en 36; EK C, p. 5; EK D.
[11] EK C, p. 12.